

PATVIRTINTA

Klaipėdos Stasio Šimkaus konservatorijos direktoriaus 2017 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. V-185
(Klaipėdos Stasio Šimkaus konservatorijos direktoriaus 2023 m. liepos 4 d. įsakymo Nr. V-122 redakcija)

KLAIPĖDOS STASIO ŠIMKAUS KONSERVATORIJA

SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO KONSERVATORIJOJE TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Klaipėdos Stasio Šimkaus Konservatorijos (toliau – Konservatorija) smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo konservatorijoje tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatyminiu reglamentu: Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo Nr. I-1489 1, 2, 19, 23, 43, 46, 47, 49, 56, 58, 59 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 231, 232 straipsniais įstatymu (2016 m. spalio 18 d. Nr. XII-2685), Lietuvos Respublikos apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymu (2011 m. gegužės 26 d. Nr. XI-1425); Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu (2017 m. vasario 14 d. Nr. XIII-204); Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. V-190 „Dėl smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijų patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2020 m. balandžio 21 d. įsakymu Nr. V-582 „Dėl rekomendacijų mokykloms dėl smurto artimoje aplinkoje atpažinimo ir veiksmų, įtariant galimą smurtą artimoje aplinkoje patvirtinimo“.

2. Tvarkos aprašo paskirtis – padėti konservatorijos bendruomenei užtikrinti psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto, patyčių apraiškoms aplinką.

3. Tvarkos aprašas nustato patyčių stebėsenos, prevencijos ir intervencijos vykdymą konservatorijoje.

4. Tvarkos aprašas remiasi šiais principais:

4.1. į smurtą ir patyčias **būtina reaguoti** nepriklausomai nuo jų turinio (dėl lyties, seksualinės orientacijos, negalios, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;

4.2. **kiekvienas** Konservatorijos administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie smurtą ir patyčias, **privalo reaguoti ir stabdyti**;

4.3. **veiksmų turi būti imamasi visais atvejais**, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie smurtą ir patyčias amžiaus ir pareigų bei nepriklausomai nuo besityčiojančiųjų ar patiriančių smurtą ir patyčias amžiaus ir pareigų.

5. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

5.1. **fizinis smurtas** – veikimu ar neveikimu asmeniui daromas tyčinis fizinis, psichinis, seksualinis, ekonominis ar kitas poveikis, dėl kurio asmuo patiria fizinę, materialinę ar neturtinę žalą. (žr. LR apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymą);

5.2. **psichologinis smurtas (patyčios)** – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui. Patyčios gali būti tiesioginės (atvirai puolant ir/ar užgauliojant) ir/ar netiesioginės (skaudinant be tiesioginės agresijos).

5.3. Išskiriamos šios patyčių formos:

5.3.1. **žodinės patyčios**: pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

5.3.2. **fizinės patyčios**: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

5.3.3. **socialinės patyčios**: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.

5.3.4. **elektroninės patyčios**: patyčios iš kito asmens naudojantis informacinėmis technologijoms ir (ar) informacinės visuomenės informavimo priemonėmis, siekiant įbauginti tą asmenį, pakenkti jo reputacijai ar kitokiu būdu jį pažeminti, neatsižvelgiant į tai, ar patyčių informacija

siunčiama asmeniškai, ar paskleidžiama neapibrėžtam gavėjų skaičiui. Elektroninėmis patyčiomis yra laikomi šie veiksmai: nemalonių žinučių arba elektroninių laiškų rašinėjimas, skaudinantis bendravimas socialinių medijų svetainėse, vaiko asmeninio gyvenimo detalių viešinimas, tapatybės pasisavinimas ir pan.

5.4. Patyčių (smurto) dalyviai:

5.4.1. patyčias (smurtą) patiriantis vaikas – mokinys, iš kurio yra tyčiojamas;

5.4.2. besityčiojantysis (smurtautojas) skriaudėjas – vaikas ar suaugęs, inicijuojantis patyčias (smurtą) ir/ar prisidedantis prie jų;

5.4.3. patyčias (smurtą) patiriantis suaugęs – administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar techninis darbuotojas, iš kurio tyčiojasi bet kuris bendruomenės narys;

5.4.4. patyčių (smurto) stebėtojas – bet kuris bendruomenės narys, matantis ar žinantis apie patyčias.

5.5. Smurto (patyčių) prevencija – veikla, skirta patyčių rizikai mažinti, imantis konservatorijos bendruomenės narių (mokinių, administracijos atstovų, pedagogų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, tėvų (rūpintojų) švietimo, informavimo ir kitų priemonių.

5.6. Smurto (patyčių) intervencija – visuma priemonių, taikomų visiems patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui įtraukiant jų tėvus (rūpintojus).

5.7. Smurto (patyčių) prevencijos ir intervencijos stebėsena – patyčių situacijos konservatorijoje stebėjimas, renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolimesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

6. Konservatorijoje draudžiama bet kokia smurto ir patyčių forma, nukreipta:

6.1. mokinių prieš mokinius;

6.2. mokyklos darbuotojų prieš mokinius;

6.3. mokinių prieš mokyklos darbuotojus;

6.4. mokyklos darbuotojų prieš kitus tos mokyklos darbuotojus;

6.5. mokinių tėvų (globėjų, rūpintojų) prieš mokinius, mokytojus.

II SKYRIUS

SMURTO IR PATYČIŲ STEBĖSENA, PREVENCIJA KONSERVATORIJOJE

7. Smurto ir patyčių prevencija, intervencija yra svarbi konservatorijos veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėsena rūpinasi konservatorijos direktorius, Vaiko gerovės komisijos nariai, klasių vadovai, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjai, metodinių grupių pirmininkai, o jos vykdyje dalyvauja visi mokyklos bendruomenės nariai.

8. Smurto (patyčių) prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja **Vaiko gerovės komisija**, kuri kasmet:

8.1. surenka apibendrintus duomenis iš klasių vadovų ar ugdymą organizuojančio skyriaus vedėjų, ar švietimo pagalbos specialistų dėl konservatorijoje fiksuotų pranešimų apie patyčias ir atlieka jų analizę;

8.2. remdamasi apklausos ir pranešimų apie patyčias analizės duomenimis, rengia smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą;

8.3. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį Vaiko gerovės komisijos posėdyje;

8.4. teikia siūlymus konservatorijos direktoriui dėl smurto ir patyčių prevencijos, intervencijos priemonių įgyvendinimo mokykloje, mokyklos darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo prevencijos ar intervencijos srityje ir kitais klausimais;

8.5. teikia siūlymus konservatorijos direktoriui dėl šio Tvarkos aprašo tobulinimo.

9. Klasės vadovai ar ugdymą organizuojančių skyrių vedėjai kasmet išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie smurtą ir patyčias tarp mokinių, informuoja Vaiko gerovės komisijos narius apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus klasėje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su smurtu ir patyčiomis.

10. Švietimo pagalbos specialistai:

10.1. **Psichologas:**

10.1.1. inicijuoja ir atlieka anoniminės apklausas, siekdamas užtikrinti smurto prevenciją;

10.1.2. vykdo užsiėmimus klasėms, mokinių grupėms ir individualiai, siekdamas užtikrinti smurto prevenciją;

10.1.3. kartu su socialiniu pedagogu organizuoja ir vykdo renginius, skirtus stiprinti mokinių tarpusavio santykius;

10.1.4. skiria individualias konsultacijas nukentėjusiems ir smurtautojams;

10.1.5. informuoja mokinių tėvus (rūpintojus) apie smurto atvejus;

10.1.6. esant poreikiui apie smurto atvejus informuoja klasę.

10.2. Socialinis pedagogas:

10.2.1. vykdo stebėseną, renka ir analizuoja informaciją;

10.2.2. inicijuoja ir organizuoja prevencines priemones (užsiėmimus, klasės valandas, paskaitas ir kartu su psichologu bei klasės vadovais vykdo veiklas, skirtas stiprinti mokinių tarpusavio santykius;

10.2.3. registruoja gautus pranešimus registracijos žurnale (3 priedas);

10.2.4. individualiai dirba su skriaudėjais, nukentėjusiais;

10.2.5. informuoja skriaudėjų ir nukentėjusiųjų mokinių tėvus apie patyčių atvejus;

10.2.6. už pakartotinus mokinio vykdomus smurto (patyčių) atvejus informuoja Vaiko teisių apsaugos tarnybą, atskirais atvejais policiją;

10.2.7. gavus informaciją apie vaiko nepriežiūrą, informuoja Vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybą;

10.2.8. reikalui esant organizuoja medicininės pagalbos teikimą.

III SKYRIUS

PATYČIŲ IR SMURTO INTERVENCIJA KONSERVATORIJOJE

11. Visais smurto ir patyčių atvejais kiekvienas mokyklos administracijos atstovas, pedagogas ar švietimo pagalbos specialistas, kitas darbuotojas nedelsdamas reaguoja:

12. Kai smurtas ar patyčios pastebimos tarp mokinių:

12.1. įsikiša įtarus ar pastebėjus smurtą ar patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;

12.2. primena mokiniui, kuris tyčiojasi, mokyklos nuostatas ir mokinio elgesio taisykles;

12.3. informuoja klasės vadovą arba socialinį pedagogą apie smurtą ir patyčias, kartu užpildo pranešimo apie smurtą ir patyčias formą (2 priedas);

12.4. jei vaikui reikia pagalbos, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis: švietimo pagalbos specialistus, tėvus (globėjus, rūpintojus) ar institucijas (pvz., policiją, greitąją pagalbą);

13. Kai patyčios pastebimos elektroninėje erdvėje:

13.1. pastebėjęs elektronines patyčias ar gavęs apie jas pranešimą, išsaugo vykstančių elektroninių patyčių įrodymus;

13.2. informuoja klasės vadovą arba socialinį pedagogą apie smurtą ir patyčias, kartu užpildo pranešimo apie smurtą ir patyčias formą;

14. Kai patyčių ir smurto vienas iš dalyvių yra suaugęs bendruomenės narys:

14.1. informuoja ugdymą organizuojančio skyriaus vedėją apie smurtą ir patyčias, kartu pildo pranešimo apie smurtą ir patyčias formą, formoje pateikdamas tiek informacijos, kiek žino, priedą užpildyti baigia ugdymo organizavimo skyriaus vedėjas analizuodamas įvykio eigą.

14.2. ugdymo organizuojančio skyriaus vedėjas apie smurtą ir patyčias informuoja mokinio klasės auklėtoją ar socialinį pedagogą, o apie patyčių ir smurto dalyvį suaugusį konservatorijos darbuotoją informuoja konservatorijos direktorių;

14.3. jei vaikui reikia pagalbos, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis: švietimo pagalbos specialistus, tėvus (globėjus, rūpintojus) ar institucijas (pvz., policiją, greitąją pagalbą);

15. Asmuo, kuris gavo informaciją apie smurtą ir patyčias, informaciją kartu su užpildyta pranešimo apie smurtą ir patyčias forma perduoda Vaiko gerovės komisijos pirmininkui.

16. Klasės vadovas, gavęs informaciją apie smurtą ir patyčias, nedelsiant:

16.1. išsiaiškina ir įvertina situaciją, nustato, ar tai smurto ir patyčių atvejis;

16.2. organizuoja ir teikia individualią pagalbą smurto ir patyčių dalyviams (esant poreikiui kreipiasi į švietimo pagalbos specialistus), informuoja jų tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui kviečia juos dalyvauti pokalbiuose;

16.3. vykdo tolesnę patyčių situacijos stebėseną;

16.4. užpildo pranešimo apie smurtą ir patyčias formą ir ją perduoda Vaiko gerovės komisijos pirmininkui (registracijai);

16.5. nesibaigus smurto ir patyčių situacijai (jai kartojantis, pasikartojus 2 kartus), trečią kartą informaciją perduoda Vaiko gerovės komisijos pirmininkui.

17. Vaiko gerovės komisijos pirmininkas priima pranešimo apie smurtą ir patyčias formas ir registruoja jas patyčių registracijos žurnale. Esant sudėtingam patyčių atvejui, inicijuoja Vaiko gerovės komisijos posėdį.

18. Vaiko gerovės komisija, įvertinusi turimą atvejo informaciją:

18.1. sudaro veiksmų planą (gali būti individualūs pokalbiai su skriaudėju, skriaudžiamuoju, stebėtojais, jų tėvais, klase, psichologo, socialinio pedagogo pagalba ir kt. priemonės), supažindina su jo nevykdymo pasekmėmis skriaudėją ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui koreguoja veiksmų planą;

18.2. informuoja konservatorijos direktorių apie esamą situaciją (jei įgyvendinant planą kyla sunkumų);

18.3. stebi, analizuoja, organizuoja pakartotinius susirinkimus situacijos įvertinimui;

18.4. kitiems patyčių dalyviams pagal individualius poreikius mokykloje organizuoja švietimo pagalbos specialistų ar pedagogų pagalbą.

19. Konservatorijos direktorius informuojamas:

19.1. mokiniui pasityčiojus iš administracijos atstovo, mokytojo, švietimo pagalbos specialisto ar kito darbuotojo;

19.1. tėvui (globėjui, rūpintojui) pasityčiojus iš administracijos atstovo, mokytojo, mokinio, švietimo pagalbos specialisto ar kito darbuotojo;

19.2. administracijos atstovui, mokytojui, švietimo pagalbos specialistui ar kitam darbuotojui pasityčiojus iš mokinio.

20. Konservatorijos direktorius, gavęs informaciją:

20.1. kai mokinys tyčiojasi iš administracijos atstovo, pedagogo, švietimo pagalbos specialisto, bendrabučio auklėtojo, budėtojo, valytojo, techninio ar kito darbuotojo, imasi Tvarkos apraše ar kituose konservatorijos dokumentuose numatytų veiksmų;

20.2. kai administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas, bendrabučio auklėtojas, budėtojas, valytojas ar techninis darbuotojas pasityčioja iš vaiko, perduoda turimą informaciją Etikos komisijai.

21. Patyčias patiriantis mokinys ar patyčių stebėtojas, mokinys, matęs ir žinantis apie patyčias, nedelsiant informuoja klasės vadovą ir/ar socialinį pedagogą apie patirtas ar matytas patyčias. Apie patirtas ar matytas patyčias gali pranešti, parašęs laišką į elektroninį dienyną arba anonimiškai parašęs žinutę www.patyciudezute.lt.

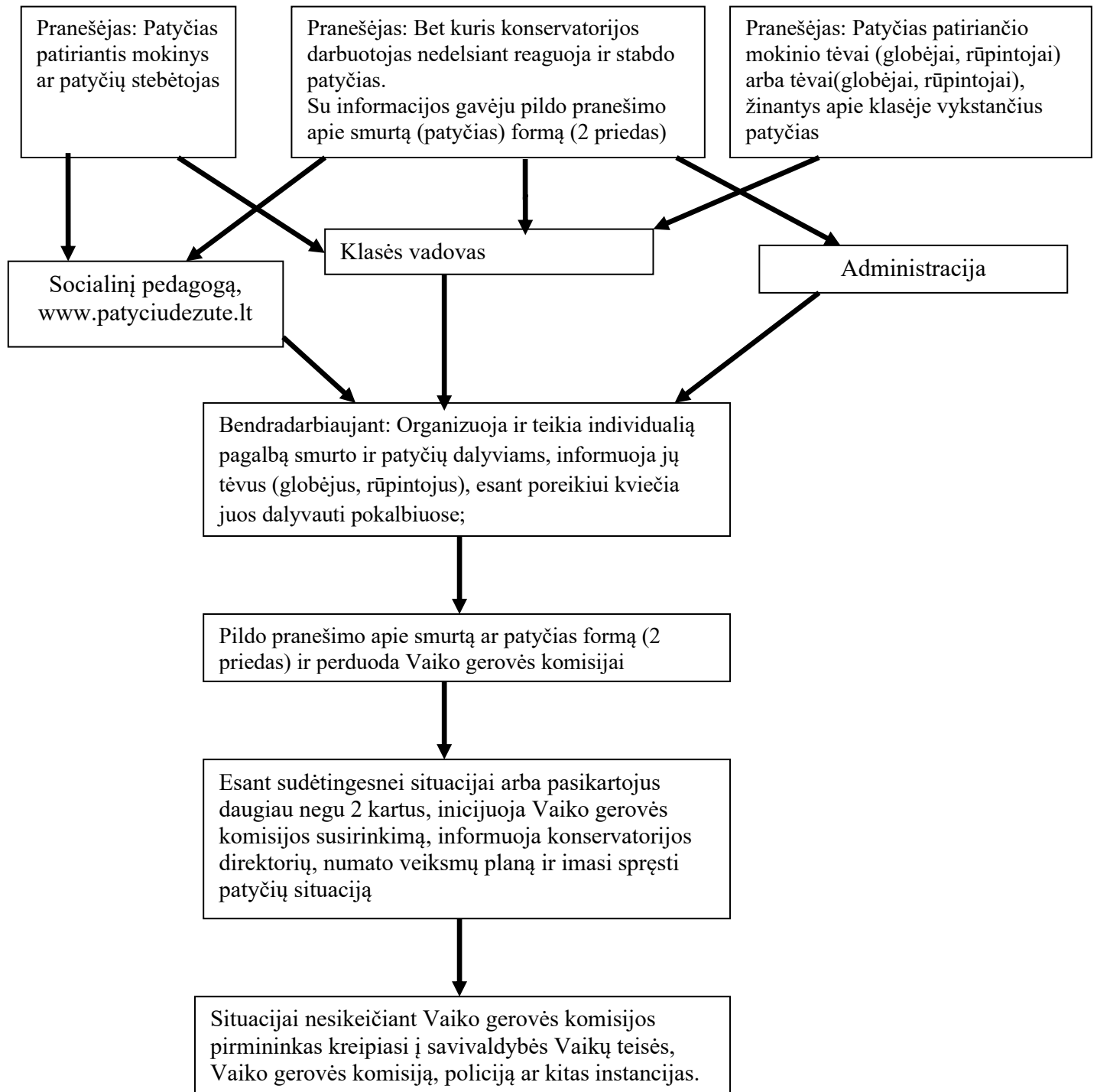
22. Patyčias patiriančio mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba tėvai (globėjai, rūpintojai), žinantys apie klasėje vykstančias patyčias, nedelsiant informuoja klasės vadovą apie mokinio patiriamas patyčias (telefonu, elektroniniu laišku, žinute dienyne ar asmeniškai).

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

23. Visi dokumentai, esantys vaiko asmens byloje, ir duomenys, susiję su vaiku ir jo asmeniniu gyvenimu, yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti vaiko teises ir teisėtus interesus.

24. Visi mokyklos bendruomenės nariai supažindinami su Tvarkos aprašu elektroniniame dienyne ir elektroniniu paštu.

KLAIPĖDOS STASIO ŠIMKAUS KONSERVATORIJA
REAGAVIMO Į PATYČIAS IR PAGALBOS JOMS ĮVYKUS PLANAS

KLAIPĖDOS STASIO ŠIMKAUS KONSERVATORIJA

PRANEŠIMO APIE SMURTĄ IR PATYČIAS FORMA

Pranešimo data

Bendrieji duomenys:

Kam pranešta apie patyčias:	
Kas pranešė apie patyčias:	
Kada įvyko patyčios (data, val.):	
Kur įvyko patyčios:	
Kokia patyčių forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota:	
☐ Fizinės: vaiko užgauliojimas veiksmais (pargriovimas, išpyrimas, kumštelėjimas, spjaudymas, daiktų atiminėjimas ar gadinimas, plaukų pešiojimas ir pan.);	
☐ Žodinės: pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;	
☐ Socialinės: įvairūs gąsdinantys, bauginantys gestai, ignoravimas, siekiant parodyti, kad vaikas yra nepageidaujamas ar atstumiamas;	
☐ Elektroninės patyčios, vykstančios elektroninėje erdvėje: socialiniuose tinkluose, kitose vietose internete, naudojant mobiliuosius telefonus (nemalonių žinučių arba elektroninių laiškų rašinėjimas, skaudinantis bendravimas pokalbių kambariuose, vaiko asmeninio gyvenimo detalių viešinimas, tapatybės pasisavinimas ir pan.).	
☐ Kiti pastebėjimai (įrašyti) _____.	
Ar yra žinomas tokio elgesio pasikartojimas:	

Duomenys apie patyčių dalyvius:

Vaiko, <u>patyrusio patyčias</u> , vardas, pavardė, amžius, klasė:	
Vaiko/-ų, <u>kuris tyčiojosi</u> , vardas, pavardė, amžius, klasė:	
Vaiko/-ų, <u>stebėjusio patyčias</u> , vardas, pavardė, amžius, klasė:	

Išsamesnė informacija apie įvykį (klausimai):

--

Konservatorijos pedagogo ar kito darbuotojo elgesys šioje patyčių situacijoje:

--

Veiksmai po įvykio su:

Vaiku, patyrusiu patyčias:	
Vaiku, kuris tyčiojosi:	
Stebėtojais:	
Patyčių dalyvių tėvais:	
Kitais mokyklos darbuotojais:	
Kita (įrašyti):	

Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo
konservatorijoje tvarkos aprašo
3 priedas

KLAIPĖDOS STASIO ŠIMKAUS KONSERVATORIJA

PATYČIŲ REGISTRACIJOS ŽURNALAS

Atvejo Eil. Nr.	Data	Klasė	Patyčių dalyvių vardai, pavardės	Kas pateikė pranešimo apie patyčias formą	Smurto ir patyčių pobūdis: F, Ž, E, S	Patyčias patiriantis	Besityčiojantis